

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«МІЖНАРОДНЕ ПРАВО»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Перший (бакалаврський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

СТУПЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 29 Міжнародне право
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 293 Міжнародне право
(код та найменування спеціальності)

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Вченою радою Сумського НАУ
«27» 03 2023 року
(Протокол № 13)
Голова Вченої ради
Ректор аадемік НААН України

В.І. Ладика
Осьтінна програма вводиться в дію з
2023 року
Ректор аадемік НААН України
В.І. Ладика
(наказ №131 від «28» 03 2023 р.)

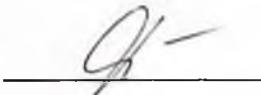
Суми 2023 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми «Міжнародне
право» спеціальності 293 «Міжнародне
право»
першого

(бакалаврського) рівня

Проектна група у складі:		
Керівник проектної групи (гарант програми):		
Доктор юридичних наук, професор, професор кафедри міжнародних відносин		Альона КЛОЧКО
Члени проектної групи:		
Доктор юридичних наук, професор, професор кафедри правосуддя		Микола ЯСИНОК
Кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин		Олексій КУРИЛО
Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин		Наталія ВОЛЧЕНКО
Доктор філософії з галузі право, доцент		Наталія ПЕТРОВА

ПОГОДЖЕНО:

В.п. завідувача відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації Олена РИБІНА

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи Ігор КОВАЛЕНКО

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів

1. **Мельник Я.Я.** – д.ю.н., старший науковий співробітник Інституту права Київського національного університету імені Т.Шевченка.
2. **Микієвич М.М.** – завідувач кафедри європейського права, заступник декана факультету міжнародних відносин з наукової і навчально-виховної роботи Львівського національного університету Івана Франка

Рецензії-анкети зовнішніх стейкхолдерів

3. **Яковюк I.B.** – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри права Європейського Союзу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
4. **Жукорська Я.М.** – к.ю.н., доцент кафедри міжнародного права та європейської інтеграції Західноукраїнського національного університету
5. **Клочко М.О.** – головний спеціаліст відділу багатостороннього співробітництва Департаменту міжнародного співробітництва апарату МВС України
6. **Резнік О.** - Секретар Сумської міської ради, д.ю.н., доцент, Заслужений юрист України
7. **Ахмедов В.А.** – д.ю.н., начальник науково-дослідного та судово-прецедентного відділу Академії Юстиції в Міністерстві Юстиції Азербайджана
8. **Даніель Балсарабле Лоренте** – доктор наук, Універстет Кастіла – ла – Манча (Іспанія).
9. **Данильченко І.М.** – перший заступник начальника Північно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Суми)
10. **Демченко О.М.** – директор Регіонального центру НБВПД у Сумській області
11. **Шелехова Г.В.** – голова Зарічного районного суду м. Суми
12. **Волобуєва В.І.** – заступник директора Регіонального центру НБВПД у Сумській області
13. **Рудь М.Л.** – заступник начальника Північно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції – начальник Управління забезпечення примусового виконання рішень у Сумській області Північно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Суми)

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Міжнародне право» з підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 29 «Міжнародні відносини» за спеціальністю 293 «Міжнародне право» розроблена проектною групою юридичного факультету СНАУ у складі:

1. Клочко А.М. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри міжнародних відносин;
2. Ясинок М.М. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри правосуддя, завідувач кафедри правосуддя та філософії;
3. Курило О.М. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин;
4. Волченко Н.В. – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин.
5. Петрова Н.О. – доктор філософії права в галузі право, доцент

ОПП підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти розроблена відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. зі змінами, Постанов Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» зі змінами, «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 р. № 1187 зі змінами, Концепції освітньої діяльності Сумського національного аграрного університету (схваленої Вченою радою університету протокол №1 від 27 серпня 2015 року) Програма підготовлена на основі та з урахуванням проекту Стандарту ВО галузь знань 29 «Міжнародні відносини», спеціальності 293 «Міжнародне право» (2020).

**1. Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності
293 «Міжнародне право»**

1. Загальні інформація		
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Сумський національний аграрний університет, юридичний факультет	
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень Кваліфікація освітня - Бакалавр міжнародного права	
Офіційна назва освітньої програми	Міжнародне право	
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців	
Наявність акредитації	Первинна акредитація	
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-ЕНЕА – перший цикл, EQF LLL – 6 рівень	
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти, сертифікату ЗНО з іноземної (англійської) мови	
Мова викладання	Державна (українська), англійська	
Термін дії освітньої програми	до 01.07.2026 р.	
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://snau.edu.ua/vidil-zabezpechenna-vakosti-osviti/zabezpechenna-vakosti-osviti/osvitni-programi/	
2. Мета освітньої програми		
ОП передбачає підготовку висококваліфікованих фахівців з міжнародного права, які розбудовують суспільство на засадах сталого розвитку; формування свідомих громадян, лідерів, які здатні відповідати на сучасні виклики, що постають перед міжнародним правом (кліматичні зміни, досягнення миру та справедливості, сталого розвитку міст та спільнот тощо) та збагачувати майбутнє.		
3. Характеристика освітньої програми		
Предметна область (галузь знань). Опис предметної області	Галузь знань: 29 Міжнародні відносини Спеціальність: 293 Міжнародне право Об'єкт вивчення: Міжнародне право як регулятор соціальних відносин; система юридичних принципів та норм, що регулюють відносини, які виникають у процесі здійснення зовнішньополітичної та зовнішньоекономічної діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, а також приватно-правові відносини з іноземним елементом; взаємодія міжнародного права із внутрішньодержавним правом,	

	зобов'язання України за міжнародним правом. Цілі навчання: формування здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання у сфері міжнародного публічного і міжнародного приватного права з розумінням природи і змісту їх основних інститутів, а також здійснення аналізу міжнародних відносин та ефективної роботи в міжнародному оточенні на засадах оволодіння системою компетентностей. Теоретичний зміст предметної області: Знання про правила поведінки суб'єктів міжнародного публічного і міжнародного приватного права, індивідів та соціальних груп; знання про історію розвитку, методи, функції, галузі та інститути міжнародного публічного і приватного права; правові процеси у сфері міждержавних відносин; міжнародно-правові поняття та визначення; принципи та норми міжнародного права; теоретичні основи правотворчої і правозастосовної діяльності. Методи, методики та технології: загальнонаукові і спеціальні методи пізнання міжнародно-правових явищ, методи міжнародного публічного і міжнародного приватного права, методи порівняльного правознавства, методики ідентифікації правової проблеми та її вирішення на основі загальних принципів міжнародного права; інформаційно-комунікаційні технології. Інструменти та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні ресурси та програмні продукти, що застосовуються в міжнародно-правовій діяльності.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Основний фокус ОП направлений на підготовку висококваліфікованих фахівців з міжнародного права, які розбудовують суспільство на засадах сталого розвитку, здатних реагувати на сучасні виклики, що постають перед міжнародним правом (кліматичні зміни, досягнення миру та справедливості, сталого розвитку міст та спільнот тощо). Невід'ємною частиною фокусу ОП є підготовка конкурентоспроможних фахівців з міжнародного публічного, приватного та європейського права, з поглибленим знанням англійської мови, знанням другої іноземної мови, готових працювати в об'єднаних територіальних громадах, органах місцевого самоврядування, місцевої виконавчої влади, професійних правничих самоврядних об'єднаннях. <i>Ключові слова:</i> міжнародне право; міжнародні правовідносини; правове регулювання міжнародних відносин; застосування норм міжнародного приватного та публічного права; захист прав людини, міжнародний проект, інвестиції.
Особливості	Особливість освітньо-професійної програми полягає в тому,

програми	що вона відповідаючи основним положенням Національної стратегії у сфері прав людини, затвердженої Указом президента України (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/501/2015#Text, оновлена в 2021 р. https://www.president.gov.ua/documents/1192021-3753), яка ставить за мету забезпечення пріоритетності прав і свобод людини як визначального чинника у процесі формування та реалізації державної політики, здійснення повноважень органів державної влади та органів місцевого самоврядування, ведення господарської діяльності, забезпечує підготовку висококваліфікованих фахівців, які обізнані у питаннях міжнародного публічного права та захисту прав людини, усвідомлюють визначальну роль правника в утвердженні верховенства права через захист прав і свобод людини, мають достатні компетенції для діяльності у правозахисній сфері, зокрема й на міжнародному рівні. Для здобувачів передбачено викладання навчальних курсів, які складають логічно побудовану систему знань у сфері міжнародного права та захисту прав людини. Програма передбачає надання грунтовних комплексних знань та необхідних практичних навичок у сфері міжнародних правовідносин, що дозволяє розвивати міжнародне співробітництво як на національному, так і регіональному рівнях; здійснювати підготовку, отримувати та реалізовувати міжнародні проекти; розбудовувати аграрний сектор та суспільство в цілому на вигідних для України засадах. Програма реалізується, в більшості, англійською мовою, передбачає вивчення другої іноземної мови. Принциповою особливістю підготовки здобувачів представленої ОП є поєднання теоретичної та спеціальної навчальної підготовки, орієнтованої на системний підхід до забезпечення дієвого захисту прав і свобод людини, цілей Стального розвитку ООН (включаючи дієве реагування на кліматичні зміни, досягнення миру та справедливості, сталого розвитку міст та спільнот тощо), на сприяння узгодженню дій органів державної влади, органів місцевого самоврядування, інститутів громадянського суспільства, суб'єктів господарювання, усуненню недоліків системного характеру, які лежать в основі порушень, що виявляються Європейським судом. Науковий потенціал ОП, залучення професіоналів практиків із інших провідних правничих шкіл системно поєднується із високим рівнем корпоративної культури та академічної добросердечності СНАУ.
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Бакалавр міжнародного права здатний виконувати професійні види робіт та обіймати первинні посади в органах державної

ння	влади, в організаціях та юридичних фірмах різних видів діяльності та форм власності. Класифікатор професій ДК 003:2010: 3432. Відповідальний секретар колегії судової 3432. Державний уповноважений 3432. Офісний службовець (недержавні установи юриспруденції) 3432. Помічник приватного виконавця 3432. Секретар колегії судової 3432. Секретар судового засідання 3432. Секретар суду 3432. Судовий виконавець 3432. Судовий розпорядник 3435.3. Організатор діловодства (система судочинства) 3436.9. Консультант державного нотаріального архіву 3436.9. Консультант державної нотаріальної контори 3436.9. Помічник адвоката 3436.9. Помічник нотаріуса 3436.9. Помічник нотаріуса державного 3436.9. Помічник судді 3436.9. Помічник юриста 3439 Аташе 3439 Віце-консул 3439 Дипломатичний кур'єр 3439 Консул 3439 Консульський агент 3439 Секретар дипломатичного агентства
Академічні права випускників	Продовжити навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване проблемно-орієнтоване та e-learning навчання, яке проводиться у формі лекцій, семінарів, практичних занять, консультацій, самостійного вивчення, виконання курсових робіт, інших форм освітнього процесу на основі сучасних джерел інформації, включаючи підручники, посібники, періодичні наукових видання, мережі Інтернет тощо. Більша частина навчання відбувається в групах, з дискусіями та підготовкою презентацій.
Оцінювання	Система оцінювання здобутих результатів навчання за дисциплінами освітньої програми складається з сумативного, формативного, діагностичного, взаємного оцінювання та самооцінювання. Сумативне оцінювання (summative assessment) – оцінювання ступеня досягнення здобувачем вищої освіти очікуваних результатів навчання в межах освітнього компонента (модуля) чи освітньої програми в цілому. Сумативне оцінювання реалізується

	відповідно до критеріїв і дозволяє сформувати судження щодо того, якою мірою студенти досягли очікуваних результатів навчання, є основою для виставлення оцінок, формування рейтингу студентів і присвоєння кредитів ЄКТС чи кваліфікації (освітньої чи професійної) після завершення освітньої програми. Критерії оцінювання – це опис того, що особа, яка навчається, як очікується виконає і на якому рівні, як демонстрація досягнення результатів навчання. Формативне оцінювання – «оцінювання, що формує» (formative assessment) має на меті дати можливість особі, що навчається, відстежувати свій прогрес у навчанні і виявити напрями його подальшого вдосконалення. Формативне оцінювання передбачає надання описового зворотного зв'язку студентам вказуючи, що вони роблять добре, що потребує покращення та поради (іструкції) як можна покращити свої результати. Діагностичне оцінювання має на меті встановити готовність студента до освітнього компонента чи освітньої програми. Діагностичне оцінювання дозволяє визначити для студента та викладача сильні сторони, прогалини в знаннях, розумінні й уміннях, які очікується повинен мати студент на початку вивчення дисципліни або інші можливі проблеми, які необхідно врахувати під час навчання. Атестація випускника відбувається шляхом складання атестаційного іспиту.

6. Програмні компетентності

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, здійснювати юридичний аналіз питань правового характеру у сфері міжнародних відносин та відносин з іноземним елементом або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів, відповідних механізмів міжнародно-правового регулювання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 3. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 5. Здатність спілкуватися іноземними мовами як усно, так і письмово, у тому числі володіти спеціальною юридичною термінологією на іноземній мові. ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; розробляти та управляти проектами. ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, зокрема, в міжнародному контексті. ЗК 8. Здатність дотримуватися доброчесної поведінки. ЗК 9. Здатність працювати як автономно, так і в команді. ЗК 10.

	Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК 11. Здатність діяти суспільно відповідально, проявляти громадянську свідомість, відповідати за якість виконаної роботи; реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 12. Уміння аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру, критично оцінювати отримані результати та обґруntовувати прийняті рішення. ЗК 13. Здатність усвідомлювати ріvnі можливості та гендерні проблеми, цілі Стального розвитку ООН. ЗК 14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку міжнародного права, його місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій. ЗК 15. Здатність оцінювати закономірності розвитку внутрішньодержавного права через призму дії міжнародноправових норм. ЗК 16. Цінувати та поважати різноманітність і мультикультурність. ЗК 17. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; дотримання основ онлайн-безпеки. ЗК 18. Навички ведення ділового листування, знання основ діловодства та документообігу.
Спеціальні (фахові, предметні) комpetентності (СК)	СК 1. Здатність розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, форми та способи їх реалізації, типи та види міжнародних акторів, їх роль в сучасних міжнародних відносинах та міжнародній політиці. СК 2. Знання і розуміння ретроспективи формування міжнародних інститутів, зовнішньополітичних структур, правових та державних інститутів. СК 3. Здатність захищати національні інтереси власної держави за допомогою міжнародно-правових інструментів. СК 4. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, закріплених універсальними (на рівні ООН) і регіональними актами з прав людини (на рівні Ради Європи, ОБСЄ, Європейського Союзу, СНД); міжнародних універсальних і регіональних, а також національних інституційних механізмів захисту прав людини. СК 5. Здатність застосовувати знання зasad і змісту інститутів міжнародного публічного права з таких галузей, як: право міжнародних договорів, право зовнішніх зносин, міжнародне повітряне право, міжнародне морське право, міжнародне космічне право, право міжнародних організацій, право прав людини,

міжнародне економічне право, міжнародне екологічне право, міжнародне кримінальне право, право міжнародної безпеки, міжнародне гуманітарне право.

СК 6. Здатність застосовувати знання зasad і змісту інститутів міжнародного приватного права.

СК 7. Знання і розуміння європейського права і права Європейського Союзу.

СК 8. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК 9. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

СК 10. Уміння здійснювати юридичний аналіз та юридичну кваліфікацію явищ міжнародного життя на основі міжнародноправових норм.

СК 11. Здатність надавати юридичні висновки і консультації з питань міжнародного права, національного права України та зарубіжних держав; визначати юридичні ризики тих або інших зовнішньополітичних або зовнішньоекономічних ініціатив, підбирасти шляхи їхньої мінімізації.

СК 12. Уміння розробляти юридичну позицію в інтересах клієнта, а також контраргументи проти позиції опонентів; вести дискусію і дебати з міжнародно-правових та загально юридичних питань.

СК 13. Здатність вести дипломатичне та ділове листування, працювати з міжнародними документами: договорами, актами міжнародних організацій тощо, – аналізувати їхній характер і юридичний статус, складати проекти та супровідну документацію українською й іноземними мовами.

СК 14. Уміння дотримуватися основних норм дипломатичного та ділового етикету, здатність враховувати фундаментальні особливості культури і менталітету представників іноземних держав.

СК 15. Уміння розуміти особливості міжнародно-правових явищ, прогнозувати основні напрямки розвитку міжнародного права.

СК 16. Здатність використовувати міжнародно-правові норми та принципи в національній правовій системі.

7. Програмні результати навчання (ПРН)

Соціально-гуманітарна рудованість	ПРН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин. ПРН 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання. ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі

	аналізу відомої проблеми. ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю. ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему. ПРН 7. Демонструвати навички письмової та усної комунікації державною та іноземними мовами, фахово використовувати юридичну термінологію.
Дослідницькі навички	ПРН 8. Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами. ПРН 9. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин. ПРН 10. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій. ПРН 11. Передбачати широкі загальносуспільні наслідки укладання міжнародного договору або вчинення іншої дії дипломатичного або міжнародно-правового характеру, прийняття внутрішньодержавних нормативно-правових актів тощо.
Комунікація	ПРН 12. Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію. ПРН 13. Вести формальну та неформальну ділову бесіду у сфері міжнародних відносин і зовнішньої політики. ПРН 14. На професійному рівні брати участь у фахових дискусіях із міжнародно-правових і загально юридичних питань; поважати опонентів та їхню точку зору. ПРН 15. Доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з актуальних питань міжнародного права.
Професійна самоорганізація та використання інформаційних технологій	ПРН 16. Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з переджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності. ПРН 17. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних. ПРН 18. Демонструвати вміння користуватися комп’ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності. ПРН 19. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.
Праворозуміння	ПРН 20. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної і міжнародної правових систем. ПРН 21. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності й змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей національного права; міжнародного публічного і міжнародного приватного права; європейського права і права Європейського Союзу.

	ПРН 22. Пояснювати природу та зміст основних міжнародноправових явищ і процесів. ПРН 23. Виявляти знання і розуміння цілей Стального розвитку ООН подолання бідності, пом'якшення наслідків зміни клімату, дотримання продовольчої безпеки. ПРН 24. Виявляти системні знання з міжнародного права для розвитку міжнародних відносин в аграрній сфері.
Правозастосування	ПРН 25. Застосовувати набуті знання й уміння з міжнародних відносин, міжнародного права при вирішенні практичних завдань. ПРН 26. Готовувати проекти необхідних актів застосування міжнародного права відповідно до правового висновку, зробленого в різних правових ситуаціях. ПРН 27. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів на національному і міжнародному рівнях у різних правових ситуаціях.

8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Відповідає кадровим вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015 р. № 1187 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 365 від 24.03.2021). До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та/або вченими званнями, а також висококваліфіковані спеціалісти. З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення юридичного факультету Сумського НАУ дозволяє проводити підготовку здобувачів вищої освіти та відповідає нормативним вимогам. Для забезпечення навчального процесу використовується лабораторія практичного права, інноваційний кабінет інформаційних технологій, кабінет криміналістики, аудиторія «Зал судових засідань», «Інтерактивна аудиторія для розвитку комунікативних компетенцій» тощо.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Навчальний процес підготовки здобувачів вищої освіти забезпечений методичними та інформаційними матеріалами в достатньому обсязі відносно нормативних потреб, а також наявністю бібліотеки Сумського національного аграрного університету, репозиторію та розроблених дистанційних курсів.

9. Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	Можлива на основі укладання угод про академічну кредитну мобільність із закладами вищої освіти України. Допускається пере зарахування кредитів, отриманих у інших університетах України, за умови відповідності набутих компетентностей.

Міжнародна кредитна мобільність	Можлива на основі укладання угод про академічну кредитну мобільність із закладами вищої освіти інших країн. У рамках програми ЄС Еразмус+ на основі двосторонніх договорів між Сумським НАУ та навчальними закладами країн-партнерів. Детальна інформація на сайті: https://international.snau.edu.ua/mizhnarodni-proekti/akademichna-mobilnist/
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Умови та особливості освітньо-професійної програми обумовлюються навчанням іноземних громадян з використанням сучасних методів навчання іноземною мовою, на загальних умовах з додатковою мовою підготовкою або за індивідуальним графіком

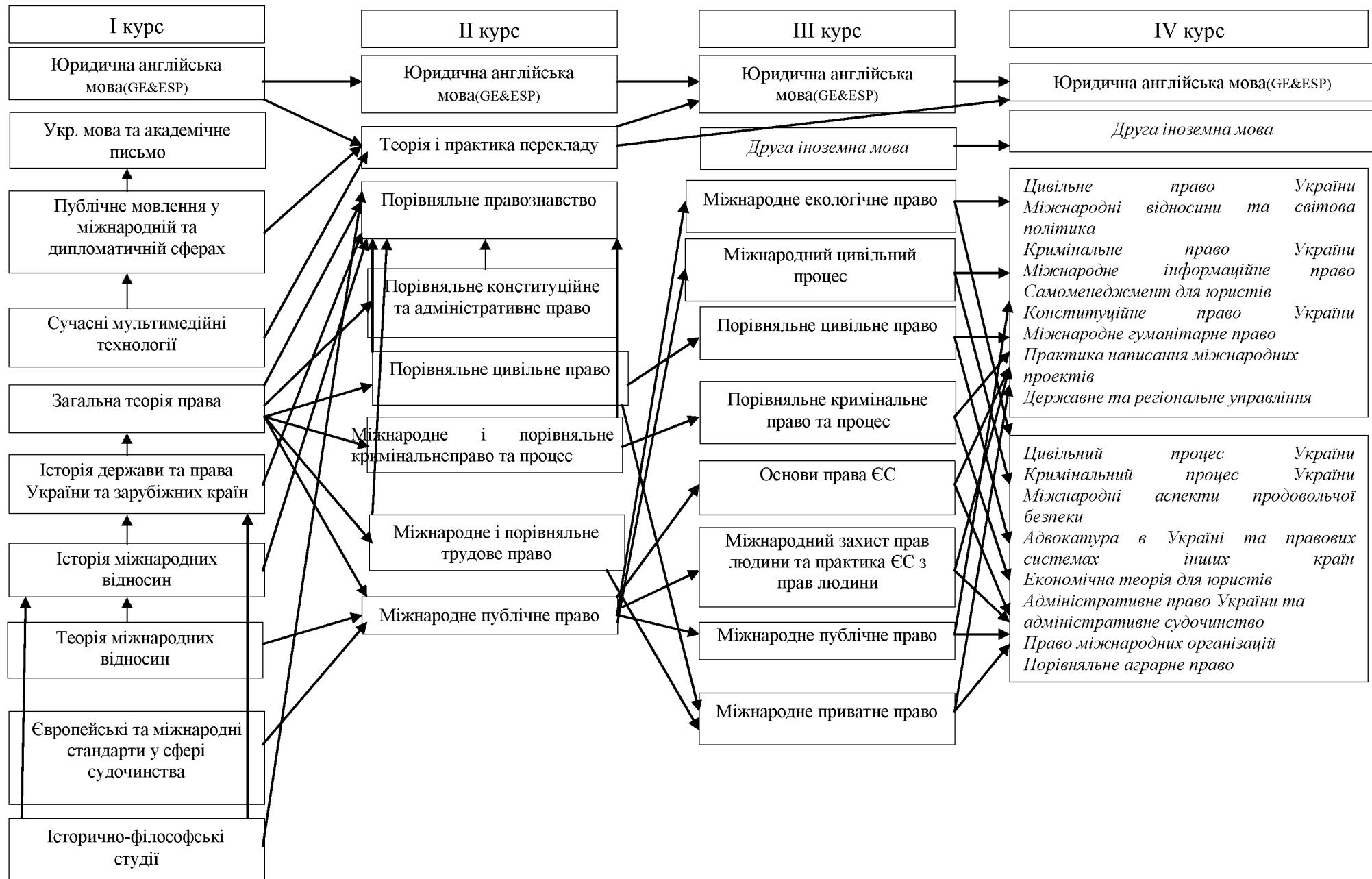
2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
I. Цикл дисциплін загальної підготовки			
ОК 1.	Історично-філософські студії	5	зalік, іспит
ОК 2.	Українська мова та академічне письмо	5	іспит
ОК 3.	Юридична англійська мова (GE&ESP)	25	зalік, іспит
ОК 4.	Теорія та практика перекладу	5	зalік
ОК 5.	Сучасні мультимедійні технології	5	зalік
II. Цикл дисциплін професійної підготовки			
ОК 6.	Загальна теорія права	10	зalік , іспит
ОК 7.	Історія держави та права України та зарубіжних країн	10	зalік , іспит
ОК 8.	Історія міжнародних відносин	5	іспит
ОК 9.	Теорія міжнародних відносин	5	іспит
ОК 10.	Порівняльне правознавство	5	іспит
ОК 11.	Порівняльне конституційне та адміністративне право	10	зalік , іспит
ОК 12.	Порівняльне цивільне право	10	зalік , іспит
ОК 13.	Міжнародне кримінальне право та процес	10	зalік , іспит
ОК 14.	Міжнародне і порівняльне трудове право	5	іспит
ОК 15.	Міжнародне приватне право	5	іспит
ОК 16.	Міжнародне публічне право	10	зalік , іспит
ОК 17.	Міжнародний цивільний процес	5	іспит
ОК 18.	Міжнародне екологічне право	5	іспит
ОК 19.	Основи права ЄС	5	зalік , іспит
ОК 20.	Європейські та міжнародні стандарти у сфері судочинства	5	зalік
ОК 21.	Публічне мовлення у міжнародній та дипломатичній сферах	5	зalік
ОК 22.	Міжнародний захист прав людини та практика Європейського Суду з прав людини	5	зalік
ОК 23.	Навчальна практика	5	зalік
ОК 24.	Виробнича практика	10	зalік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		175	
Вибіркові компоненти ОП			

I. Цикл дисциплін загальної підготовки				
ВБ 1.	Загальноуніверситетські дисципліни	навчальні	15	залік
ВБ 2.	Фізичне виховання - вибір рухової активності		5	залік
ВБ 3.	Друга іноземна мова (німецька або французька)		5	залік , іспит
II. Цикл дисциплін професійної підготовки				
ВБ 4-7	Цивільне право України		5	іспит
	Міжнародні відносини та світова політика		5	іспит
	Кримінальне право України		5	іспит
	Міжнародне інформаційне право		5	іспит
	Самоменеджмент для юристів			
	Конституційне право України			
	Практика написання міжнародних проектів			
ВБ 8-11.	Державне та регіональне управління			
	Міжнародне гуманітарне право			
	Цивільний процес України		5	іспит
	Кримінальний процес України		5	іспит
	Міжнародні аспекти продовольчої безпеки		5	іспит
	Адвокатура в Україні та правових системах інших країн			
	Економічнатаеорія для юристів			
	Адміністративне право України та адміністративне судочинство		5	іспит
Загальний обсяг вибіркових компонент:			65	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ			240	

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти.

Атестація випускників освітньої програми «Міжнародне право» за спеціальністю 293 «Міжнародне право» проводиться у формі атестаційного іспиту з дисциплін порівняльного, міжнародного права та національного законодавства. Завершується видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр міжнародного права.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Матриця відповідності визначених компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
	Зн 1. Концептуальні наукові та практичні знання Зн 2. Критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Ум 1. Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	К 1. Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації К 2. Збір, інтерпретація та застосування даних К 3. Спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово	AB 1. Управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами AB 2. Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах AB 3. Формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти AB 4. Організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп AB 5. Здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1	Зн 2.	Ум 1.		
ЗК 2	Зн 1.		K 1, K3	AB1, AB5
ЗК 3	Зн 1.	Ум 1.		AB5
ЗК 4		Ум 1.	K3	
ЗК 5		Ум 1.	K3	AB1
ЗК 6	Зн 1, Зн 2.	Ум 1.		AB1, AB5
ЗК 7	Зн 2.	Ум 1.		
ЗК 8		Ум 1.		AB2
ЗК 9		Ум 1.		AB1, AB4
ЗК 10	Зн 1, Зн 2.	Ум 1.	K 1, K2, K3	AB1, AB5
ЗК 11		Ум 1.	K 1, K2	AB2, AB3
ЗК 12		Ум 1.	K 1, K2, K3	AB1, AB4
ЗК 13	Зн 1, Зн 2.	Ум 1.	K 1, K2, K3	AB3
ЗК 14		Ум 1.		AB3
ЗК 15		Ум 1.		
ЗК 16		Ум 1.		AB2, AB3
ЗК 17	Зн 1	Ум 1.	K2	AB1

ЗК 18	Зн 1	Ум 1.	К 1, К3	AB1
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)				
СК 1		Ум 1.		
СК 2	Зн 1, Зн 2.			AB 5
СК 3		Ум 1.		AB1
СК 4		Ум 1.		AB3
СК 5		Ум 1.		AB 5
СК 6		Ум 1.		AB 5
СК 7	Зн 1, Зн 2.			AB 5
СК 8		Ум 1.		AB 5
СК 9	Зн 1, Зн 2.			AB 5
СК 10		Ум 1.		AB1
СК 11		Ум 1.	К 1, К2, К3	AB1, AB2
СК 12		Ум 1.	К 1, К2, К3	AB1
СК 13		Ум 1.	К 1, К2, К3	AB3
СК 14		Ум 1.	К 1, К2, К3	AB3
СК 15		Ум 1.		
СК 16		Ум 1.		

5. Матриця відповідності програмних результатів навчання компетентностям

6. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	OK 1	OK 2	OK 3	OK 4	OK 5	OK 6	OK 7	OK 8	OK 9	OK 10	OK 11	OK 12	OK 13	OK 14	OK 15	OK 16	OK 17	OK 18	OK 19	OK 20	OK 21	OK 22	OK 23	OK 24	
ПРН 1	+									+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	
ПРН 2	+						+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	
ПРН 3	+					+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	
ПРН 4	+					+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	
ПРН 5	+					+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	
ПРН 6	+					+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	
ПРН 7		+	+	+		+	+														+				
ПРН 8										+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	
ПРН 9					+			+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	
ПРН 10										+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	
ПРН 11										+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	
ПРН 12		+	+	+																		+	+	+	+
ПРН 13		+	+	+																			+	+	+
ПРН 14		+	+	+																			+	+	+
ПРН 15		+	+	+																			+	+	+
ПРН 16					+						+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	
ПРН 17						+					+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	
ПРН 18						+							+					+				+	+	+	+
ПРН 19	+			+	+																	+	+	+	+
ПРН 20							+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 21							+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 22								+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 23								+	+							+	+	+	+			+			
ПРН 24												+				+	+	+	+			+			
ПРН 25										+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+
ПРН 26										+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+
ПРН 27											+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+

7. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЯ ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

1. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 р. - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон України «Про освіту» № 2145-VVIII від 05.09.2017 р. - http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T172145.html.
3. Наказ МОН України від 06.11.2015 № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».
4. Наказ МОН України від 13 жовтня 2017 №1378 «Про затвердження деяких нормативно-правових актів з питань прийому на навчання до закладів вищої освіти».
5. Національний класифікатор України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009: 2010 - <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text>
6. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003: 2010ДК 003:2010 - <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/266-2015-%D0%BF#Text>
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text>
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 09 серпня 2001 року N 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах».
11. Наказ МОН України від 13.06.2012 № 689 «Про затвердження Державних вимог до акредитації напряму підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу»,
12. Наказ МОН України від 19 грудня 2016 року N 1565 «Про узагальнення переліків спеціальностей, ліцензованих обсягів вищих навчальних закладів та переоформлення сертифікатів про акредитацію напрямів та спеціальностей», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 січня 2017 року за N 20/29888.
13. Національна рамка кваліфікацій. Затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341. – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>

Інформаційні джерела

1. Національний гlosарій 2014-
http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf.
2. ESG - http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.
3. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації -
http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblenna_osv_program_2014_tempus-office.pdf.
4. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд -
http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf.
5. ISCED (МСКО) 2011 -
<http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>.
6. ISCED-F (МСКО-Г) 2013 -
<http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.
7. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів – <http://core-project.eu/documents/Tuning%20G%20Formulating%20Degree%20PR4.pdf>.
8. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів –
<http://www.unideusto.org/tuningeu/>.
9. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 // Вид-во «Соцінформ». – Київ, 2010.
10. Європейська рамка кваліфікацій для навчання впродовж життя (2008 р.).
11. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Схвалено сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України, протокол від 29.03.2016 № 3. - <http://edumns.org.ua/img/news/8635/Nak;http://uis.unesco.org/en/topic/international-standardclassification-education-isced>